

RIPPL-RÓNAI JÓZSEF FESTMÉNYEI

VILÁGHÍRŰ MÚZEUMOK GYŰJTEMÉNYEIBEN

Rippl-Rónai József:
Jelenet gróf Somssichék kertjében,
1912-1913
Musée d'Orsay, Párizs

Rippl-Rónai József:
Menetelő francia katonák, 1914
Musée d'Orsay, Párizs

Rippl-Rónai József:
Enteriőr zöld karosszékkel, 1910
MUMOK - Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig, Bécs

Rippl-Rónai József:
Sárga zongoraszoba II., 1909
The Museum of Fine Arts, Houston

Rippl-Rónai József:
Nő három leánnyal, 1909 körül
Brooklyn Museum, New York

Rippl-Rónai József:
Nő virággal, 1891
Musée d'Orsay, Párizs

Rippl-Rónai József:
Böcklin felhők a bogáti kastély felett,
1905 körül
Yale University Art Gallery, Boston

2. Édouard Vuillard: Kertben, 1898
National Gallery of Art, Washington

3. Pierre Bonnard: Kerti jelenet, 1901
Kunsthaus, Zürich

101. ► RIPPL-RÓNAI JÓZSEF (1861-1927)

Társaság a kastélyparkban, 1907

Olaj, karton vászonon 50x70 cm
Jelezve balra lent: Rónai

Kezdő ár: 34 000 000 Ft / 111 475 EUR
Becsérték: 55 000 000 – 75 000 000 Ft
Estimated value: 180 328 – 245 902 EUR

REPRODUKÁLVA:

- Modern Magyar festészet 1892-1919. szerk: Kieselbach Tamás. Kieselbach Galéria, Budapest, 2003. katalógus: 107.
- Rippl-Rónai 150'. 150 éve született Rippl-Rónai József - emlékkiállítás. Kaposvár, Agóra Kulturális Központ, 2011. 90. oldal

Amíg Fülep Lajos 1910-ben még örömmel üdvözölte Rippl-Rónai festészetében a legmodernebb tendenciákat, addig másfél évtizeddel később Kállai Ernő már a nagy modern magyar mester túlságosan is erős dekoratív hajlamait tette szóvá. Egy azonban biztos, Rippl-Rónai első kukoricás képei az 1900-as évek utolsó harmadában nemcsak az akkori legfrissebb párizsi és müncheni törekvésekkel állíthatók párhuzamba Matisse-tól Mondrianon át Kandinszkijig, de Magyarországon is nagy sikert arattak.

A jól ismert és kiforrott 1910-es évekbeli kukoricás képek felől nézve lehet különösen érdekes a *Társaság a kastélyparkban* is, amely éppen abban az időszakban keletkezett, amikor a festő kifejlesztette a védjegyévé és sikerének kulcsává váló stílusát. A kastély 1907-ben még kissé impresszionisztikusan, sőt a naturalistáktól sem idegen módon jelenik meg, az előtérben azonban a festői tér, finoman ugyan, de már kezd elemeire bomlani, láthatóvá és képalkotó tényezővé válnak ugyanis az ecsetvonások, a „pointilista” pöttyök, amelyek már markánsan elválasztják a művet az 1900-as évek első felének szimbolista hangulatú életképeitől.

A *Társaság a kastélyparkban* tehát éppen abban az időszakban keletkezett, 1906 és 1908 között, amikor Rippl-Rónai kritikai és anyagi szempontból is sikeres, befutott művész lett, akinek vásárolják a képeit, aki elegáns műtermet bérel Budapesten, és aki Kaposváron főúri villát vásárol magának. A kukoricás képek sikere amúgy annak köszönhető, hogy Rippl-Rónai ki tudott alakítani egy sajátosan magyar modernizmust, amivel már 1902-es kaposvári letelepedése óta kísérletezett, és aminek az volt a célja, hogy ötvözze a modern francia festészetet a hazai igényekkel és elvárásokkal. Az 1900-as évek elején Rippl-Rónai még leginkább Gauguin és a nabis, Vuillard és Bonnard szimbolista ihletésű festészetével tudott azonosulni, tehát annak honosításával próbálkozott, 1906-ban azonban megérkezett Nagybányára és Budapestre, Matisse is Czöbel Béla közvetítésével. Rippl-Rónai ugyan nem rajongott Matisse-ért, de érzékelte, hogy újra divatba jött a kissé „megvadított” pointillizmus, amivel az 1890-es években nemcsak Bonnard és Vuillard, de ő maga is kísérletezett. Rippl-Rónai kukoricás képei így tulajdonképpen a Fauve-ok esztétikájának fényében nyúltak vissza saját, korábbi modern kísérleteihez, amelyeket kezdetben – ahogy ez a *Kastélyparkon* vagy párdarabjában, a *Körtvélyesi kastélyon* is látható – még igyekezett a magyar esztétikai horizont naturalizmusához igazítani.

Amíg Rippl-Rónai korábban inkább portrékkal és interieur-ökkel kísérletezett, addig a MIÉNK 1908-as tárlatán már négy kastélya is szerepelt: a *Munkácsi sárga kastély*, a *Szirmay kastély*, a *Virágos úri kert* és a *Kastély előtt*. A *Szirmay kastély* azonos a már említett 1907-es *Körtvélyesi kastéllyal*, amit Rippl-Rónai idejében éppen Lesznai Anna virágoztatott fel, a munkácsi kora barokk Rákóczi kastély pedig nem úgy néz ki, mint a Rippl-Rónai által elég pontosan megfestett klasszicizáló késő-barokk vidéki kúria az elegáns társasággal. A másik két festmény közül a cím alapján a *Kastély előtt* lehet azonos képünkkel, amelyen egy meglehetősen népszerű magyar kastély-típus jelenik meg, a festői hangsúly azonban inkább a kerti jelenetre, illetve magára a kertre helyeződik, ugyanúgy, mint később a *Geszti kastély* megfestésekor, amit vélhetően a Tisza-család megbízásából festett, de ekkoriban már dolgozott a Telekieknek, a Zichyeknek és az Andrássyknak is. Rippl-Rónai magyar kastélyai és kastélyparkjai kiválóan mutatják, hogy az 1906-os kiállítás kapcsán felvállalt „nemzeti” festészeti program remekül működött, hiszen 1906 után már nemcsak kisvárosi életképeket festett, hanem főúri kerteket és társaságokat is, amelyekben ő maga is otthonosan mozgott. Dekoratív, és a reprezentáció tekintetében naturalista, vagyis a jeleneteket és a scénákat valóságosan ábrázoló, de stílusában mégis franciásan modern festményei ugyanis éppoly kedvelté váltak a polgári szalonokban, mint a főúri kastélyokban.

Kaszás Gábor

